

Vraag	Antwoord	Scores

20 maximumscore 1

een juist antwoord bevat:

een onderzoeksvraag om te onderzoeken of de zeggenschap van de CLCS als legitiem wordt beschouwd

voorbeeld van een juist antwoord:

In hoeverre accepteren de betrokken actoren de zeggenschap van de CLCS bij de besluitvorming over claims in het Arctisch gebied?

Opmerking

Geen scorepunt toekennen als de woorden 'politiek' of 'gezag' zijn gebruikt.

Opgave 4 De opmars van de robot

21 maximumscore 2

een juist antwoord bevat:

een uitleg dat in het gedachte-experiment in tekst 4 het conflictparadigma het meest herkenbaar is, met gebruik van de volgende twee kenmerken van het paradigma met informatie over deze kenmerken uit tekst 4:

- door maatschappelijke veranderingen kunnen opnieuw maatschappelijke tegenstellingen ontstaan 1
- ongelijkheid is gebaseerd op machtsverschillen 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Het meest herkenbaar is het conflictparadigma omdat door maatschappelijke veranderingen, namelijk veranderingen op de arbeidsmarkt als gevolg van robotisering (r. 16-21), opnieuw maatschappelijke tegenstellingen tussen werknemers en kapitaalbezitters kunnen ontstaan (r. 11-12) 1
- Robotisering kan zorgen voor meer inkomensongelijkheid tussen werknemers en kapitaalbezitters. Deze inkomensongelijkheid is gebaseerd op machtsverschillen omdat kapitaalbezitters door winst uit machines meer macht zullen krijgen ten opzichte van werknemers die door robotisering werkloos kunnen worden (r. 31-38) 1

Vraag	Antwoord	Scores

22 maximumscore 3

een juist antwoord bevat:

a

- het noemen van het toenemende verschil in het werkgelegenheidsaandeel tussen non-routinematige en routinematige taken uit figuur 2 en geven van mogelijk gevolg voor de verhoudingen tussen werknemers op de arbeidsmarkt

1

b

een uitleg van het gevolg, met gebruik van:

- het begrip cultureel kapitaal
- het kernconcept sociale ongelijkheid

1

1

voorbeeld van een juist antwoord:

a

- Uit figuur 2 blijkt dat het aandeel in de werkgelegenheid van beroepen met volledig non-routinematige taken in 2012 ten opzichte van 1996 is toegenomen, terwijl het aandeel in de werkgelegenheid van beroepen met volledig routinematige taken in 2012 ten opzichte van 1996 is afgenomen. Dit oplopend verschil in werkgelegenheidsaandeel kan zorgen voor een ongelijke verdeling van kansen op de arbeidsmarkt tussen huidige werknemers en toekomstige werknemers / tussen werknemers met non-routinematige taken en werknemers met routinematige taken

1

b

- Uit de toelichting bij figuur 2 blijkt dat voor non-routinematige taken andere vaardigheden nodig zijn dan voor routinematige taken. Het beheersen van vaardigheden is een onderdeel van een competentie die nodig is voor het verwerven van een hogere positie op de arbeidsmarkt. Deze vaardigheden zijn dus cultureel kapitaal
- Als werknemers die vooral routinematige taken hebben uitgevoerd, zonder scholing gaan concurreren met werknemers die wel deze vaardigheden hebben geleerd, kan dit leiden tot sociale ongelijkheid. Verschillen in cultureel kapitaal tussen werknemers kunnen dan zorgen voor een ongelijke verdeling van werkgelegenheid als schaars en hooggewaardeerde zaak

1

1

Vraag	Antwoord	Scores
23	maximumscore 2 een juist antwoord bevat: een factor die de mate van acceptatie van nieuwe technologie kan beïnvloeden, die afhangt van: • betekenisverlening/interpretaties, volgens het sociaalconstructivisme-paradigma • kosten-batenafweging, volgens het rationele actor-paradigma voorbeeld van een juist antwoord: • De mate waarin nieuwe technologie maatschappelijk zal worden geaccepteerd, is volgens het sociaalconstructivisme-paradigma afhankelijk van onder andere de positieve betekenis die mensen geven aan deze technologie • De mate waarin nieuwe technologie maatschappelijk zal worden geaccepteerd, is volgens het rationele actor-paradigma afhankelijk van de baten van deze technologie ten opzichte van de kosten	1 1 1 1
24	maximumscore 2 een juist antwoord bevat: een uitleg dat in tekst 5 onzekerheidsmijding herkenbaar is, met gebruik van: • lage of hoge onzekerheidsmijding volgens de dimensie van Hofstede • een voorbeeld uit tekst 5 voorbeeld van een juist antwoord: • Tekst 5 past in een cultuur met een lage onzekerheidsmijding. Daarin kunnen mensen een positieve houding hebben tegenover robotisering. Nieuwe technologie kan als oplossing voor ongewenste situaties worden gezien • In tekst 5 staat dat de overheid kansen kan creëren door te stimuleren dat veel meer mensen hun brood kunnen verdienen in de digitale economie (r. 1-4) of • Het fragment past in een cultuur met een hoge onzekerheidsmijding. Daarin kunnen mensen een negatieve houding hebben tegenover robotisering. Nieuwe technologie kan als bedreiging worden gezien door onzekere situaties • In tekst 5 staat dat er geïnnoveerd moet worden ten behoeve van vooral arme bevolkingsgroepen, anders kunnen zij worden uitgesloten (r. 16-18)	1 1 1 1 1

Vraag	Antwoord	Scores
25	maximumscore 2 een juist antwoord bevat: • het noemen van de socialistische/sociaaldemocratische stroming en een uitleg met het uitgangspunt gelijkwaardigheid/sociale gelijkheid bij het gebruik van ICT • een voorbeeld uit tekst 5 bij het uitgangspunt voorbeeld van een juist antwoord: • In de aanbevelingen is de socialistische stroming het meest te herkennen omdat de aanbevelingen gaan over het creëren van gelijke kansen voor burgers bij het gebruik van ICT. Dit past bij het uitgangspunt van gelijkwaardigheid • Een voorbeeld hiervan is het zorgen voor innovaties voor arme bevolkingsgroepen (r. 16-18)	1 1 1 1
26	maximumscore 2 een juist antwoord bevat: • de fase van omzetting/conversie • een uitleg waaruit blijkt dat het Rathenau Instituut informatie verschaft voor de subfase beleidsvoorbereiding voorbeeld van een juist antwoord: • de fase van omzetting • Uit tekst 6 blijkt dat het Rathenau Instituut is gevraagd om informatie te verzamelen en te analyseren, zodat de Tweede Kamer daarmee adviezen kan formuleren over het te voeren beleid over de gevolgen van technologische ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. Er is dus sprake van beleidsvoorbereiding	1 1 1 1